

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

Az eperjesi „Széchenyi-kör“ és a „sárosmegyei gazdasági egyesület“ közlönye.

Szerkesztői iroda és kiadó-hivatal:

főntca, 328-ik szám alatt,
az Eperjesi Bankegylet könyvnyomda-helyiségeiben.

Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény,
valamint előfizetés, hirdetés és a kiadás körüli panaszok.

Megjelen: minden szombaton.

Előfizetési ár: vidékre postán vagy helyben házhoz küldve:

Egy évre 4 frt.
Félévre 2 „
Negyedévre 1 „

Hirdetéseket elfogad: Haasenstein és Vogler Budapesten
és Bécsben, G. L. Daube m. Frankfurtban.

HIRDETÉSI DÍJ:

háromhasábos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös
hirdetés jutányosabb.

— Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyitlár minden sor 10 kr.

Kéziratok és levelek vissza nem adatnak. — Bérmentetlen
levelek csak ismerős kezektől fogadtatnak el.

Iparos viszonyaink.

II.

Sajnos jelenség, hogy az Eperjesen és testvérvárosainkban hajdan annyira virágzott kézműipar idők folytán olyannyira süllyedt, miként több rendbeli iparterméket, a melynek készítése és kivitele messze földre szép jövedelmi forrásul szolgált értelmes és izléssel bíró iparosainknak, most nekünk kell más országokból megszerezniünk. Századunk első felében meglehetősen virágzott még nálunk a bőr-, fa-, agyag-, vas- és szövő-fonó-ipar némely ága. Az eperjesi cipőt, bőrnemeket, kályhát, bútort és vásznat messze földre vitték; a kis-szebeni posztó- és pokrócz szövetekre, valamint takács készítményekre közel s távolból történtek megrendelések. Asztalos-és fazekas mestereink nem csupán a szomszéd megyékben értékesítették ügyes kezeik izléses készítményeit, de még Lengyelországba is meghívtak nagyrebecsült munkájuk igénybevételére.

Mennyivel másként állnak a dolgok most? Ha beköszön a zordabb őszi idő s hazatulajdonosainknak kályhaállításról kell gondoskodniuk, nem a régen oly jó hirnévvel bíró eperjesi kályhát fogják keresni; a sors iróniája a szerepeket felcserélte. Abból a Krakóból hozatjuk mi most nagy költséggel jobb minőségű kályháinkat, a hol csak néhány évtized előtt az eperjesi kályha képezte ezen ipar kiváló díszét. Visszaszolgáljuk tehát kamatostul a hajdani dús bevételeket.

Azon kérdésemre, vajon mit csinálnak hát most a mi fazekasaink? azt felelték: „váltót!“ Tréfának nagyon szomorú, de sajnós, hogy sok igaz van benne. Pedig a nálunk előforduló igen jó agyagot továbbra is igen előnyösen lehetne felhasználni a kályhagyártásnál, ha volnának értelmes, szakmájukban kellően kiképezett, műizléssel bíró fazekas-mestereink, a kik egyuttal bírnának egy kis vállalkozási ösztönrel is, s képesek volnának hitelviszonyainkat helyesen megítélni és azoknak reális módon megfelelni.

Az eperjesi bútort- és asztalosmestereinket rendszeren jómódu s tekintélyes polgárokká tette, építészeti ács s asztalosmunkák teljesítésére pedig messze földre elvitték mestereinket, kik aztán szép keresménnyel gazdagodva tértek vissza segédeikkel a családi tűzhelyhez. Most az értelmes, iparkodó mester nem rendelkezhetik még értelmes, jóra való munkással sem.

Ezen mindinkább fenyegető süllyedés ellen egyike a legkiválóbb mentő eszközöknek, az értelem fejlesztése iparos osztályunk körében. Régi időben értelmes és jómódu polgárok foglalkoztak a kézműiparral, a „polgári iparos mester“ rendszeren egy kis képzettséggel, vándoréletében szerzett tapasztalással bírt és ezen polgári kézműves nem tartotta méltóságán alólinak saját fiát is mesterembernek nevelni; munkához, takarékos, szerény életmódhoz szoktatni. Ezen viszonyok azonban az újabb időben lényegesen megváltoztak nálunk. A polgári családok fiai nagyjából magabiztos pályára törekednek. A hosszan tartó s költséges kiképzetés után mint lelkesek,

tanítók, hivatalnokok, ügyvédek stb. nyomott és szűk viszonyok közt küzdenek az élet terheivel, egy nagy részük csakhamar annak tudatára jut, hogy bizony czélszerűbb lett volna valamely produktív, iparos pályát választani.

A külföldi kézműipar fölénye főként a helyes oktatási rendszernek következménye. A mesterségre jutó tanonc a kellő készítménnyel bír és már nevelése folytán is úgy egyéni mint társadalmi igényei nagyobbak, nemesebbek, a mi ösztönzőül szolgál neki arra, hogy szorgalom, takarékoság és ügyesség által sorsán javítson. Intézkedjenek tehát a mi hatóságaink, hogy a mesterségre jutó ifjuság mindenestre az elemi iskolát előbb bevégezze, hogy a tanuló alatt is kivétel nélkül minél szorgalmasabban járjon az ismétlő iskolába, a hol különösen a rajzolásra fordítassék kellő gond. Hatni kellene továbbá mindazoknak, kiknek e tekintetben befolyásuk lehet, oly irányban, hogy a fiatalság egy része inkább a műhelyben keresse jövőjének biztosítását, mint a középiskola padjain, melyeken igen sok oly elem foglal helyet, mely hivatással nem bír: a közjólétet a tudományos pályán gyarapítani.

Ha az iparos oktatásra is súlyt fogunk fektetni, ha azt gondal ellenőrizni fogjuk, ha az iparos osztályt értelmes, mivellemmel szaporítjuk, akkor remélhetjük ismét iparunk felvirágzását. Akkor például bizton remélhetjük faiparunk felvirágzását is, melynek vidékünkön különben oly kedvező feltételei vannak. De van száz meg száz oly kereskedelmi czikk, melyet kereskedőink sokkal szívesebben szereznek be a helybeli vagy szomszédos iparostól, mintsem hogy azt külföldről hozassák. Hanem a kereskedő az áru minőségére s annak pontos időbeni elkészítésére nagy súlyt fektet! Ezen igényeknek eleget tehetni azonban értelmesség, miveltség szükséges.

Meddig fog még nálunk keresleti cikket képezni a „bécsi cipő, bécsi bútort, krakói kályha“?

A lengyel ifjak Eperjesen.

Mihelyt híre jött annak, hogy a lengyel ifjak Kassára megérkeztek, az eperjesi jogakadémia ifjusága azonnal sürgönyileg hívta meg őket a látogatásra. A válasz ekkor tagadó volt, mivel nagyon kimerülve érezték magukat. A lengyelek iránti lelkesedéstől indítva, 25-én este ötven az eperjesi joghallgatók közül átrándultunk Kassára, menetünket táviratilag tudattuk, s az indóházánál Kassán a rendező-bizottság egyik tagja várakozott ránk, kinek kíséretében azonnal a színházba mentünk, mivel a lengyel ifjak a tiszteletükre rendezett díszelőadáson voltak már akkor. Kísérőnk felvezetett bennünket a páholyokba, melyekben a lengyel küldöttség tagjai ültek, nekik egyenként bemutatott bennünket. A küldöttség egy tagja, Szadeczky nevű, Pestről elutazott Bécsbe, így Kassán csak 6 lengyel ifju volt, névszerint a következők: Lisiewicz Sándor, Wladyslaw Ostrozynski, Rudolf Zuber, Csermák József — lebergiek; Ludomir Szeliga Szpadkowski, Wladyslaw Kwaizer krakóiak. A színház annyira tömve volt, hogy jegyet kapunk már nem lehetett, így mi is a lengyel ifjak páholyából néztük az előadást, melynek csak utolsó darabjára a „Böregér“ operette felvonására érkeztünk meg; a függöny legördülte után óriási „Éljenek a lengyelek!“ kiáltás hallatszott, mire a lengyelek meghajtották magukat s a színházból távoztak.

Színház után a „Schalkház“ szállodába mentünk, melynek termében díszvacsera volt rendezve. A felköszöntések csakhamar megindultak, a lengyelek részéről vezetőjük Lisiewicz mondott két felköszöntőt lengyelül, de mindeniket magyarul végezte, „Éljen a szabadság!“ a másikat pedig „Éljen a magyar!“ szavakkal. Az eperjesi joghallgatók részéről e sorok írója üdvözölte a lengyeleket.

Reggel társaim az omnibuszon hazatértek, azon hírt hozván, hogy a két krakói lengyel ifju Tarnow felé utazik haza, s Eperjesen leszállanak. Én a biztos hírhez végett ott maradtam Kassán délutánig, s megsürgönyöztem testületi elnökönknek, hogy a két lengyel 27-én reggel fog jönni. A lebergiektől végbúcsút vettem, kik megcsókoltak s e szavakkal bocsátottak el: „Isten áldjon meg! Viszontlátásig!“ — ezután a délutáni omnibuszon visszajöttem Eperjesre, táviratom későn érkezett, s az indóházánál az összes joghallgatók vártak a lengyelekre, de csak magam érkeztem meg, de azon jó hírrel, hogy lengyel testvéreink reggel jönni fognak; este újra sürgönyöztem Kassára, hogy minden bizonytal jöjjenek, mire csakhamar megérkezett a kedves válasz.

Ekkor a rendező-bizottság azonnal intézkedett, hogy lengyel testvéreink utolsó nagyobb fogadtatása olyan legyen, melyre sokáig megemlékezzenek. 27-én reggel 8 órakor csakugyan megjött a várvárt 2 vendég az omnibuszon, ez azonban egy kis zavart idézett elő, mivel mi úgy voltunk értesülve, hogy csak a rendes vonattal jönnek s az omnibusz megérkeztek a joghallgatók közül nem volt ott senki, lengyel vendégeink ezen nem ütöttek meg, mivel ők Kassán azon hitben ültek az omnibuszra föl, hogy az 10 órakor érkezik ide, a mely órára jövetelüket jelezték, — a mint 8 órakor megérkeztek, azonnal belátták, hogy a saját tévedésük, nem pedig a mi gondatlanságunk miatt történt az, hogy nem várta őket senki, s meg voltak arról győződve, hogy mi tömegesen akartuk őket fogadni a vasutnál, bementek az étterembe, hogy ránk várjanak. Sokáig azonban nem kellett várniok, megérkezésüket rögtön meghallottuk, s a rendezők egy része lélekszakadva futott ki hozzájuk, más része pedig a harsogó zene által az ifjuságot gyorsan összegyűjtötte, s rövid idő múlva nagyszámu ifjuság üdvözölte őket riadó lelkesedéssel a vasutnál, honnan nemsokára megindult a menet a városba, — a királyok nem vonulnak be oly lelkes fogadtatással valamely városba, mint kedves lengyel vendégeink Eperjesre, mert e lelkesedést nem fény, nem hatalom okozta, hanem csupán csak a rajongó szeretet, mely a két nemzetet összeköti. Lassan haladtak a kocsik, melyet körülvett az éljenző ifjuság, a városhoz közeledve, a tömeg folyton nőtt, mint a lavina, a belvárosban már valódi emberáradattá növekedett.

Lengyel testvéreink Wodnyánszky vendéglőjébe szállásoltattak be, pihenés után a rendezők kíséretében rövid sétára indultak, mindenképp a kollégiumot tekintették meg, melynek nagy termében hosszasan nézegették a dicső vértanú, Dessewffy Arisztid képét, azután a gyászemlékü szobrot tekintették meg, a szörnyű mézárulás történetének elbeszélésére végig vonult szemük előtt egy kép . . . Sziberia hómezői felé összelánczolt rabokat hajtának a durva kozákok, kancsukával kínozza halálra a fárdatat, s e szerencsétlenekben ugyanazon vér foly, mely az ő ereikben. Ezután, hogy a vidéket megtekintsék, a Táborra vezették ki őket, onnan visszatérve megnézték a Széchenyi-Kör helyiségeit s a színházat. Egy órakor a kollégium gymnasiu-mának küldöttsége köszöntötte fel őket, s a tiszteletükre rendezett társasbédre gyülekező vendégek jöttek hozzájuk meleg kézszerítésre.

A társasbéd, melyben közel 80-an vettek részt, köztük 5 kollégiumi tanár s több előkelő eperjesi polgár, rendkívül vidáman folyt le s egészen estig tartott. Az étlap kizárólag magyar ételekből állott. A lelkes felköszöntésekben nem volt hiány: Prihoda Etele testületi elnök köszöntötte fel őket legelőször a jogakadémia nevében, utána Kósa Barna olvasta fel alkalmi költeményét.* Dr.

* Jövő számunkban fogjuk közölni.

Berzeviczy A. megyei főjegyző pohárköszöntésében megyénk közönségének a lengyelek iránti hagyományos s a szomszéd-ság által megszállt rokonszenvét hangsúlyozta. Hasonló érzelmeknek s rokonszenvek adott kifejezést Kyss G. városi főjegyző s Otrókócsi V. Dániel, kollégiumi tanár s jegyző. Szintén nagy hatással beszéltek Benczur József és Glück Lipót urak. Ezekon kívül még számos felköszöntés történt. Mind a két lengyel ifjú többször toasztozott, többek közt a szép magyar nőkért is, s a páratlan szíves fogadás oly jó kedvre hangolta őket, hogy délután 5 órakor uti tervüket megváltoztatva, kijelentették, hogy még egy napot körünkben töltenek. A rendezőség ekkor elhatározta, hogy este bált rendez tiszteletükre s azonnal elindult felszólítani Eperjes szép hölgyeit, hogy jelenjenek meg a bálban, kik is a meghívásnak örömet tettek eleget, a nagy mazur lengyeleink rendezték, a francziát 44 pár tánczolta, Spadkowski csárdást is tánczolt, melynek tanulásában a legkedvesebb tanárookra akadt, kiknek előadását sohasem mulasztanák el a jogászok. A rögtönzött bál a legkitünőbb sikerült.

28-án vendégeink délig pihentek, az ebédet a rendezőség körében költötték el, azután több családnál látogatást tettek, innen visszatérve, a kollégiumi ifjuság theologiai küldöttségét fogadták, esti 6 órakor pedig a Széchenyi-Kör hangversenyt látogattak meg, hol is Horváth Ödön tiszteletükre elszavalt. A lengyelek fehér asszonyá"-t Jókaitól. Ezután a fiatalság kikísérte őket a vasúthoz, hová 2 kollégiumi tanár is eljött búcsuzni; a búcsuvétel feledhetetlen volt, testvéri csókok és ölelések közt váltunk el tőlük, nem juszta phrasis az, midőn azt írom, hogy a búcsuvételkor sokan könnyekre fakadtak. Harmadszor csengettek, egyszerre száz kéz nyult fel a kocsi ablakába, hogy még egyszer kezet szoritson velők. 1/2 9-kor a vonat elindult hazájuk felé, de ők még nem indultak egyenesen oda, mert Héthársra meghívták őket, s ők a meghívást elfogadták. Az eperjesi ifjuság örök büszkeségét képezheti lengyel vendégeink azon nyilatkozata, hogy nagyobb ünnepélyességgel s parádával igen, de nagyobb szívélyességgel s forróbb testvéri szeretettel nem fogadtattak sehoh Magyarországon!

Elindulásuk után a következő táviratot küldték utának:

Lengyel testvéreinknek, Héthárs-on:
Utánatok száll fohásunk,
Szerencsés utat kívánunk!
Eperjesi jogászok!"

Kósa Barna.

Eperjesi Széchenyi-Kör.

Gróf Zichy Jenő táviratilag értesítette a Széchenyi-Kör elnökét, hogy az egyet meghívását követve, november 7-én, vasárnap Eperjesre érkezik s itt a népnevelési egyletek ügyében nyilvános felolvasást fog tartani.

A Széchenyi-Körnek f. hó 28-ikán megtartott, fényesen sikerült házi előadásáról a jövő számban teszünk részletes jelentést.

A mint már mult heti számunkban jelentők, november hó 1-én hétfőn d. u. 6 órakor fogja Irányi István ur felolvasását megtartani, melynek tárgya „Thököly Imre és iskolatársai mint színjátékosok Eperjesen kétszázötven év előtt.“ A tisz. közönség figyelmét ujalag felhívjuk e felette érdekesnek ígérkező előadásra.

Politikai szemle.

A delegációk, ugy a magyar mint az osztrák, f. hó 19-ikén tartották első ülésüket Budapesten s tiszteletüket valamint albizottságukat megválasztották. A magyar delegáció elnöke Tisza Lajos, alelnöke Haynald Lajos, bíbornok érsek; az osztrák delegáció elnöke Coronini gróf.

A delegációk elé terjesztett közönségi költségvetés:

Külgügyminiszterium	4.233.020
Hadügyminiszterium	110.538.850
Közös pénzügyminiszterium	1.916.795
Számellenőrség	126.320
A szükséglet főösszege	116.814.985
A közös miniszteriumok fedezete	3.337.548
Marad tiszta szükséglet	113.477.437
Ebből levonva a vámjövődék tiszta többletét	3.769.613
Az összes szükséglet	109.707.824
A mely összegből a magyar korona országaira eső jutalék	32.254.100
Az összes fedezendő szükséglet-többlet az 1880-ra megszavazott összegekkel szemben	9.776.472 frtot tesz ki.

Kossuthnak az „Egyetértés“ f. hó 15-iki számában közzétett előszava iratainak francia kiadásához a politikai világ figyelmét magára vonta. Kossuth levelének különös fontosságát ad, hogy kiválólag a keleti válsággal foglalkozik, hangoztatja hatalmas óvó szavát Oroszország ellen, kárhóztatja Ausztria szláv politikáját s megpendít egy gondolatot, mely ép most hevesen megdobogtat sok szívet: Lengyelország felszabadítását. De

mindezt összefüzi ismert magyar közjogi politikájával s azt állítja, hogy Magyarországnak kedvezőbb helyzete lenne, ha Deák nem köti meg az Ausztriával való kiegyezést s bevárja a keleti válságot, mint van most, midőn Magyarország nem csak tehetetlenül áll Ausztria szláv politikájával szemben, de ugyanezen politika szolgálatára kényszerítették.

Keleti kérdés. Gladstone szétugrasztotta a nagyhatalmak koalícióját azon javaslatával, hogy Europa török kikötőt vegyen zár alá s foglalja le a porta jövedelmeit. A francia köztársaság, a német birodalom s Ausztria-Magyarország emancipáltak magukat a Gladstone által képviselt politika alól. Különösen mióta a porta kijelentette készségét Dolcignó átadására, azóta a hatalmak csak arra törekednek, hogy a szultánt az átadás mielőbbi foganatosítására bírják, határidőt már nem tűznek ki többet. Az átadásra vonatkozó alkudozások Montenegro s a porta megbízottai közt változó sikerrel még folyton tartanak.

A görög trónbeszéd. melylyel f. hó 21-én a görög kamara Athénben megnyitott, kijelentette, hogy Görögországra nézve beállt a cselekvés ideje. A görög had-ereg mozgósították s mindaddig fegyverben marad, ugy mond a trónbeszéd, míg csak Görögország urává nem lesz az Európa által neki juttatott tartományoknak. Ez irányiak következtése, hogy a görög király elfogadta Trikupis min. elnök lemondását, az új kabinetet f. hó 25-én a harcziassabb irányu Komonduros alakította meg.

Szerbia. Risztics ur beadta lemondását, mert attól tartott, hogy Ausztria-Magyarország a határzárt fogja alkalmazni Szerbia ellen azon esetre, ha ez a berlini szerződésben elvállalt kötelezettségeit — ugy a keresk. szerződést mint a vasuti egyezményt illetőleg — teljesíteni továbbra is vonakodnék. A lemondást a fejedelem f. hó 23-án fogadta el s a kabinet megalakításával Marinovicot, a szerb konzervatívok vezérét bizta meg.

Levelezés.

Bártfa, 1880. október.

Bártfa is egy nagy lépést tett már előre a magyarosodás útján, a mennyiben a helybeli társaság utolsó rendes közgyűlésén, a volt elnöki pártra nézve egész váratlanul, magyar érzelmű elnök választott, a sem magyar születésű, sem ily gondolkozásu eddigi elnök helyébe. Az új elnök ez alkalomkor a helyiségünkben hivatalosan talán még soha nem hallott hazai nyelvünkön tartá székfoglaló beszédjét, s a jegyzőkönyv magyarul vezetésének elhatározását a gyűlésnél keresztülvitte. Ezóta az elnöki értesítések is magyar nyelven tételnek közzé. A társas körnek f. é. október 17-én tartott rendkívüli közgyűlésén az előlegesen bejelentett tárgysorozat szerint elnök bemutatá a magas belügyminiszterium által helyben hagyott, ujjonnan átdolgozott alapszabályokat, melyek értelmében több választmányi tag választott; ezután áttért azon indítványra, mely a most megindított ismeretes „12 röpirat“-nak a kaszinó számára való megszerzése iránt beadott. Mielőtt azonban valaki a tárgyhöz hozzá szólott volna, elnök elnöki álláspontját körülvonozván s fejtegetvén, miszerint kaszinónk adott körülmények között felekezeti üzemek szintere nem lehet, tapintatos eszélyesség szempontjából ez indítvány elejtését ajánlotta; s miután igen tisztelt érdemű veterán pénztárnokunk, ki negyvenegy évig ernyedetlenül viseli e hivatalát, s e szerint méltán igényelhetné nyugdíjaztatását, ki sokszoros érdemei elismerése fejében épen a napokban, hatalmas pártfogolás által támogatott ellenfele ellenében, választott meg megyebizottsági tagnak, azon nyomós érveléssel küzdött fentnevezett röpirat megrendelése ellen, hogy „nincsen pénz“, az egész közgyűlés egyhangulag elvetendőnek határozta az indítványt. Az indítványozó a magyar állam egyik előharczos bajnoka ugyane meg nem jelenvén a gyűlésen, nem is harczolt, hatott indítványa mellett s ez által még azt a gyanút is keltette, mintha nem lenne tetteinek saját ura, de magasabb befolyás eszközeül használhatta volna személyét.

A mennyire örültünk ezen indítvány eltemetésének, annyira fájlaljuk az itteni székesegyház építomesterének, Webernek e napokban történt elhunytát Kassán. Vezetése alatt épült egyházunknak dülöfélben lévő keleti oldala, s ámbár jövő esztendőben még nem lesz készen, büszkén mutathatta volna be az eddig létrehozott művét is az ide átrándulandó történelmi társulatnak. Különben a történelmi társulat ezenkívül is elég kincset találhat városházunknál kívül, belül. Előre is lelkesülünk annak idejövételén, s tudjuk, hogy megelégedetten veend búcsut városunktól!

Ipar.

Kassáról írják az „Egyetértésnek“: „Hogy mennyire kapkod a magyar közönség mindenben, a mi külföldi, s főleg, a mi bécsi, legjobban bizonyítja az, hogy egyes kiváló iparosaink, főleg azok, a kik vidéken lakaak, készítményeiket akarva, nem akarva kénytelenek „bécsi“ gyanánt bocsátani áruba, mivel különben a legszolidabb munka mellett sem boldogulhatnak. Kassán hosszabb ideig működött Kluzsinszky Agoston zongora készítő. Készítmé-

nyei, mint a szakférfiak kivétel nélkül konstatálták, felülmulják a legkitünőbb bécsi mesterek gyártmányait, mindamellett is Kluzsinszky nem tudott nálunk semmire menni, mivel „vidéki“ készítményei nem találtak vevőre. Kluzsinszky ugyanis nem volt hajlandó arra, hogy zongoráit „bécsi“ készítmény gyanánt hozza forgalomba, s ebbeli büszkeségének most az a következménye, hogy kénytelen Kassáról eltávozni. A derek iparos most Budapestre ment, s itt az aldunator 7. szám alatt rendezi be műhelyét. Óhajtuk, hogy odalent jobb tapasztalásokra tegyen szert, mint a minöket Kassán szerzett.“

A rima-murányvölgyi vasmű-egyesületnek közgyűlése október 4-én Rimabrezón közel kilenczven részvényes tag jelenlétében tartott meg. Az igazgatóság jelentéséből értesültünk, hogy a mit a volt felügyelők megtenni évek óta elmulasztottak, az Ozd és nádasi heger-vasgyárak gázműveinek felállítására, hét gázforrasztó, a kellő kavaronkemenczék és gázfejlesztők a jelen évben közel 200,000 forint beruházással elkészültek; az évek óta elhanyagolt közbányák több helyen feltártattak; — s hozzájárulván a mult évi nyers és finomított vas keresettségére, az egyesület mult évi jövedelme a vasüzlethől 136,000 frt, s a fekvő birtok után 89,000 frt lett; az összes birtokbecs az öt millió frtot folyvást tisztán haladja. A gyűlés a tiszta jövedelemből — 575 régi részvény után — 300 frtot részvényenként készpénzben kifizetett határozott, s konzervatív igazgatósági tagjait, s a felügyelő bizottságot ujalag megválasztá. R. H.

A gyáripar állami támogatása kérdésének tárgyában egybehívott enquete, Matlekovics Sándor államtitkár elnöke alatt f. hó 25-én tartotta utolsó ülését, melyen az eddigi tanácskozások eredménye összegzetvén, az enquetebizottság nézeti jegyzőkönyvileg megállapították. A kormány ezen szakvélemény alapján esetleg törvényjavaslatot fog kidolgozni s még az őszi ülésszak alatt a képviselőház elé terjeszteni.

Különbélék.

A rendkívüli megyei közgyűlés, melynek egyedüli tárgyat egy kir. főtörvényeknek Eperjesen leendő felállítására tárgyában a megye közönsége részéről teendő lépések megállapítása képezte. f. hó 28-án d. e. megtartott. Miután e rendkívüli érdekes gyűlés menetéről bővebb értesítést szándékozunk nyujtani, ez értesítést jelen számunk térhiánya miatt a jövő számra halasztjuk. Ugyancsak a f. hó 29-én d. e. tartott közgy. bizottsági ülésről is, melynek tárgyat a népszámlálásra vonatkozó rendelkezések kellő időbeni megtehetése képezte, jövő számunk fog bővebb értesítést hozni.

A „Szepesti Eötvös-kör“ igazg. választmánya f. hó 19-ikén küldöttségileg tiszteltett ft. Császka György szepesti püspök ő méltóságánál, hogy a kör iránti érdeklődésre felkéje. Ő méltósága kifejezven örömet a kör megalakulása felett, egyuttal kinyilatkoztatta, hogy az ő saját főtörekvése is oda irányul, hogy a magyar nyelv ismerete, kivált a vallásos magyar leánynevelés által nemcsak a Szepességen, hanem egész egyházmegyéjében lehetőleg terjesztessék. Különösen dicsérte s helyeselte a kör azon célját, hogy azon néptanítókat, kik a magyar nyelv tanításában kitűnnek, ösztöndíjjakkal fogja ellátni. Ő méltósága védnökségét készséggel megígérte.

A megyerendezés és rokonkérdések tárgyában a belügyminiszter által kilátásba helyezett enquete a jövő hóban fog összehivatni. Az értekezletben részvételre a belügyminiszter több jeles szakembert szándékozik meghívni az országgyűlési képviselők, főispánok, alispánok, főjegyzők s arvaszéki elnökök közül.

A legtöbb adót fizető megyei bizottsági tagoknak 1881-re összeállított névsorából a következőket emlíjük fel. Szabolcs megyében 219 legtöbb adót fizető megyebizottsági tag közül 10.000 frtnál több adót fizet gr. Dessewffy Miklós 20.163 frt 67 krt; gr. Dessewffy Imre 11.152 frtot. 1000 frton felül fizet adót ezen megyében 34 egyén, az utolsó virilista 218 frt 10 krral jutott be a névsorba. Békés megyében 213 legtöbb adót fizető megyei bizottsági tag közül 10.000 frtnál több adót fizet gr. Wenckheim Frigyes 64.872 frt 92 krt, Wodianer Albert 26.614 frt 73 krt, gr. Wenckheim Rudolf 16.950 80 krt, gr. Almássy Kálmán 12.442 frt 69 krt, gr. Wenckheim Károly 11.009 frt 25 krt; 10.000 és 5.000 frt közt fizet adót 2, 5000 és 1000 frt közt 19, 1000 és 500 közt 31 egyén. A legkevesebb adót fizető virilista 254 frt 45 krral jutott be a névsorba.

A házi ipart és iparos oktatást terjesztő szepesmegyei egyesület választmányának, a f. évi okt. hó 17-én tartott közgyűlés elé terjesztett jelentéséből kiemeljük a következőket: Az egyesület 1879. július 21-ken megalakulván, első tette volt, hogy egy „nőipartmühely“ berendezését elhatározta. Ezen nőipartmühely 1879. okt. 6-án meg is nyitott. A tanév 26 növendékkel zárattott be. Ezen 26 növendék 1880. jul. 18-án az intézetben készült munkáiból kiállítást rendezett. A kiállítás alkalmával a legjobb kézimunkáért négy, egy-egy aranyból álló díj is osztottott ki. A tanítást Podhorszky Gizella és Schmidt Paula okl. háziiparmunka-tanító-

Folytatás a mellékleten.

nők teljesítették. 1-től munkaterem helyt végzett női. A nőipartmühely van. A második intézet a késmárki f. é. július 6-án ny. mühelynek 11 tanor. oktatást terjesztő s leg 13 alapító, 193 van. Bevételei volt many az egyesület 1800 frt. — kr. 2) szesen 1763 frt 5) kolában 225 frt. 4) 400 frt. 5) Különte bevétele volt 4494 frt eddigelig 2621 frt. nőipartmühelyre, nitónok fizetésére 1) műszöveszeti tanmü. tár állomány most számítva 640 frtot nek csak kamatai jainak elmozdítását választmányban a sz sére és fejlesztésére, séges tüke beszerz. alakításának eszméje szövetkezett tervének tekintettel a szepesi a késmárki műszöve lasztmánya kiküldete

Az ungi közmiv f. hó 21-én Ungvártal partfogolt iparisannak véve: a ruhakötömkunka, keztynvalésen indítvány tétéfnost is vegye pártó állítsou fel Ungváro háromtagu bizottság

Október hó 20. évében, Tutkó József igtató. A boldogult lett szenvedélylyel fo porlepte iratok kutata anyagot is halmozott dúst multjából, melyet nelmi évkönyve“ czim

Közadó fejében területén a mult szept 13 1/2 kr. Hátralekban

A 413 magyaror földbirtokos és magánz (t. i. olyan, kinek az zása) 81. Tisztvisele megyei és ipar és ker. részben volt járásbíró 18. Hirlapiró 12. Tan Orvos 3. Mérnök 3 szerint: Összesen kor ható még 34 horvát.

Socialverhältniße und XVII. und XVIII. Jahr. Het

Culturhistorisch Das durch die for gemeine Glend brachte der stete Kampf ums Übung fitzlicher Vorich ausschließlich in Anspruch bringung auch nur der Lebens erstarb der Gemei mehr als unter solchen 3 müfferung, auch die Befu der Stände, — unabwen

Die Landbevölkerung Zustande der Hörigkeitt un land fondern ebenlo in Fr vererbte seine Schande s Nachkommen. Noth im sich beipielsweise — dor — zu, daß in Paris ein Moreau starb, ein ehem merci des dortigen Stal fönglichen Gefälle, der se heirathet und wohnhaft w beträchtlichen Vermögens. noch das Parifer Hotel-2 Summe vermacht hatte, Nachlasse, den das Parlan 1738 dem Befiger der 3 zurprach, weil dieser Feud zulrbene, Sohn eines fö Lofte, von Eltern abstam löhlichen Flecken der Lei Die absolute Fürstenmach Königthume gegenüber tie freigung des Volkes von d herren nicht das Geringste That der großen französis Die unumhüränfte gelangt waren, wirkte üb bios in politischer, jondern

nök teljesítették. Az ipartanmühely f. é. szept. 1-től munkateremmel bővített, a hol a tanmühelyt végzett növendékek pénzért dolgozhatnak. A nőipartanmühelynek mai napig 18 növendéke van. A második az egyesület által segélyezett intézet a késmárki műszövészeti tanmühely, a mely f. é. július 6-án nyitott meg. Eddigél e tanmühelynek 11 tanoncza van. A házi ipar és iparos oktatást terjesztő szepesmegyei egyesületnek jelenleg 13 alapító, 193 rendes és 1880. pártoló tagja van. Bevételei voltak eddigél: 1) A magas kormány az egyesület részére 1880. évre megszavazott 1800 frt. — kr. 2) A tagok által fizettetett összesen 1763 frt 70 kr. 3) A tandíjak a nőipariskolában 225 frt. 4) Kassai kereskedelmi kamara 400 frt. 5) Különfélékből 305 frt 82 kr. Összes bevétel volt 4494 frt 52 kr. Az összes kiadás volt eddigél 2621 frt 62 kr. és pedig: 1) Az iglói nőipartanmühelyre, ennek berendezésére és a tanítónók fizetésére 1821 frt 62 kr. 2) A késmárki műszövészeti tanmühelyre 800 frt, úgy hogy a pénztár állomány most 1872 frt 99 krt tesz ki bele számítva 640 frtot tevő alapítványi tőkéket, melyeknek csak kamatai fordíthatók az egyesület céljainak előmozdítására. Megemlítjük még, hogy a választmányban a szepesi vászonipar ujáteremtésére és fejlesztésére, különösen pedig az arra szükséges tőke beszerzésére egy kereseti szövetkezet alakításának eszméje megindított, és hogy a szövetkezet tervének és alapszabályainak különös tekintettel a szepesi viszonyokra való elkészítésére, a késmárki műszövészeti tanmühely igazgató választmánya kiküldetett.

Az ungi közmivédelési társulat választmánya f. hó 21-én Ungvárt ülést tartott. A társulat által pártfogolt ipariskolának ez évi tantervébe fel vannak véve: a ruhavarrás és szabás, gépvarrás, kötőmunka, keztvívarrás, gép-kötőmunka. A gyűlésen indítvány tétetett, úgy a társulat a kosárfonást is vegye pártfogása alá s ily kosárfonódat állítson fel Ungváron. Tervezet készítésére egy háromtagu bizottság küldetett ki.

Október hó 20-án hunyt el életének 51-ik évében, Tutkó József m. kir. pénzügyigazgatósági ígató. A holdogult bokros hivatalos teendői mellett szenvedélylyel foglalkozott régi okmányok és porlepte iratok kutatásaival, s e téren tömérdek anyagot is halmozott össze Kassa eseményekben dúsz multjából, melyet azután „Kassa város történelmi évkönyve“ czim alatt adott ki 1861-ben.

Közdő fejében befizettetett Szabolcs megye területén a mult szeptember hóban: 562,309 frt. 13 1/2 kr. Hátralékban van 631,878 frt. 60 1/2 kr.

A 413 magyarországi képviselő között van földbírtokos és magánzó 227. Magánzó 27. Ügyvéd (t. i. olyan, kinek az ügyvédség állandó foglalkozása) 81. Tisztviselő (t. i. hivátásszerű, állami, megyei és ipar és ker. kam. tisztviselő. Legnagyobb részben volt járásbíró és szolgabíró) 51. Lelkész 18. Hírlapíró 12. Tanár 10. Kereskedő és iparos 5. Orvos 3. Mérnök 3. Gyógyszerész 1. Pártállás szerint: Összesen kormánypárti 221. (Ide számítható még 34 horvát.) Mérsékelt ellenzéki árnya-

latok 120. Szélsőbali árnyalatok 72. Vallásfelekezeti különbség szerint: Római katolikus 211. Református 121. Lutheránus 44. Görög-keleti (egyesült és nem. egy.) 33. Izraelita 4. P. N.

Uj zeneművek. Táborzsky és Parsch zeneműkereskedésében megjelent: A Borzáné Marcsája. Almási Tihámér népsziművének összes eredeti dalai. 1. Azt beszélék. 2. Érik a gabona. Ha te virág volnál. 4. Adóexekutor népet. 5. Gyere lovam. 6. Holnap. holnap. 7. Rózsabokor. 8. Szerem. 9. Kakadú dal. 10. Ne törődjél. 11. Be vagyok én. 12. Hallja-e kend apám uram. 13. Az a dolog veleje. Énekhangra zongorakisérettel vagy zongorára külön szerzek Hubay Jenő és Agghazy Károly. Ára 2 frt.

Eperies, 29. October.

In der am 23. I. Monats abgehaltenen Generalversammlung der städtischen Repräsentanz interpellirte Herr S. Benczur, ehe zur Tagesordnung geschritten wurde, den Bürgermeister über den Stand der Canalisirung und wurde, nachdem der Bürgermeister die nothwendigen Aufklärungen gegeben hatte, der Beschluß gefaßt, aus der Sitzung den betreffenden Ingenieur zur schleunigen Einfindung der Pläne aufzufordern. Weiter fragte er, was in der durch ihn angeregten Frage, nämlich daß ein Theil des Stadthauses durch den Nachbar wahrscheinlich occupirt worden, geschehen sei. In dieser Angelegenheit wurde der Stadtsiscal beauftragt, der nächsten Repräsentanzsitzung sein motivirtes Gutachten zu unterbreiten.

Hierauf kam zur Verlesung die Zuschrift des gewesenen Kaisers k. Finanzdirectors St. v. Kapeller, in welcher er der Stadtcommune zur Kenntniß bringt, daß er nach einer dreizehnjährigen Amtsführung in den Ruhestand versetzt worden, dann für die ihm von Seiten der Stadtcommune zu Theil gewordene Unterstützung seinen Dank ausdrückt und seinen Nachfolger empfiehlt. Wird zur Kenntniß genommen.

Der Präsident der ungarischen Academie ersucht die Stadt: dem Secretär der Academie, Wilhelm Franck, der an einer Biographie Paul Tomory's arbeitet, drei in städtischen Archiv befindliche Briefe von Paul Tomory einzufinden, was bewilligt wird.

Jetzt gelangte der erste Gegenstand der Tagesordnung zur Verhandlung, nämlich der Antrag des Stadtrepräsentanten Dr. Glück in Betreff der für die Obergerichts-Abtheilung erforderlichen Räumlichkeiten und des zur Heizung dieser Localitäten nothwendigen Brennholzes. Nachdem die Herren Pletényi, Benczur, Albert Kubinyi, Haitich, Dr. Propper u. A. sich über den Gegenstand geäußert haben, wurde zum einstimmigen Beschluß erhoben, daß sich die Stadt verpflichtet, nicht nur die erforderlichen Räumlichkeiten herzustellen, sondern auch das zur Heizung nothwendige Holz unentgeltlich zu liefern, dann daß von diesem Beschluß der Herr Vicegespan unverzüglich verständigt werde, damit auch das Comitai das von seiner Seite Mögliche thue. Der Antrag des Herrn Kovácsy, in dieser Angelegenheit eine Deputation an S. k. Majestät abzuenden, ließ man für jetzt fallen.

Den zweiten Gegenstand der Tagesordnung bil-

dete der vom Repräsentanten S. Benczur gestellte Antrag, 1% vom Kaufschilling der veräußerten Immobilien zu Gunsten der stark in Anspruch genommenen städtischen Cassa einzubehalten. Nach Motivirung des Antrages von Seite des Antragstellers gelangte zur Verlesung das Gutachten der Rechtssection, welche den Antrag, als für jetzt nicht ausführbar, zur Annahme nicht empfiehlt. Im Verlaufe der Debatte, an der sich für das Votum der Rechtssection Dr. Glück, Holländer, Dr. Propper und Aurel Kubinyi und der Antragsteller für den Antrag betheiligten, wurde dargethan, daß der Verkauf der Immobilien, die jetzt stark entwerthet sind, schon jetzt sehr erschwert sei durch die hohen Umschreibgebühren und daß eher deren Ermäßigung als Erhöhung anzustreben sei. Hierauf nahm Benczur seinen Antrag zurück.

Der Anzeige-Bericht der städtischen Finanzsection, daß für die Verpachtung des städtischen Weinskankrechtes, da die zweite Licitation nur ein Resultat von 5060 fl. ergeben, nachdem ein Mitglied der Section für ein um 200 fl. größeres Resultat gutgestanden, eine dritte Licitation angeordnet worden, wird gutheißend zur Kenntniß genommen.

Nach Erledigung der Tagesordnung wurde das Gesuch der pensionirten städtischen Lehrerin Anna Ratscher vorgelesen, in welchem sie aus Veranlassung dessen, daß dem gewesenen städtischen Lehrer Blahatich eine Pension von 400 fl. und ein Widengehalt von 100 fl. bewilligt wurde, um Erhöhung ihrer Pension auf 300 fl. bittet. Indem die Pension der Gesuchstellerin seiner Zeit, wie dies aus dem verlesenen Gutachten der Rechtssection ersichtlich, genau im Sinne der Pensionsstatuten bemessen worden, so konnte dem Gesuche keine Folge gegeben werden.

Das neue Gesuch des Zebener Inwohners St. Kaposta, in welchem er unter Anführung weiterer Gründe abermals um die Aufnahme in die Reihe der städtischen Bürger bittet, wurde nach einer ziemlich lebhaften Debatte, da der Betreffende in unsere Gemeinde nicht zuständig ist, mit Stimmenmehrheit abgewiesen.

Zum Schluß wurde die Zuschrift der Frau v. Dienes vorgelesen, in welchem sie die Stadtcommune ersucht, eine Baumplanzung um die Marien-Statue und um die in deren Nähe befindliche Cisterne anzulegen, zu welchem Zwecke sie ihrem Schretzen 20 fl. beifügte. Nach einigen empfehlenden Worten Pletény's wurde die städtische Verschönerungs-Commission mit der Durchführung dieses Antrages beauftragt.

Correspondenzen.

Zeben, 27. October 1880.

In der jüngsten Ausgabe Ihres geschätzten Blattes ist aus Zeben ein Bericht eingeschaltet, in dem das Geschehene, mit dem wahren Thatbestande nicht übereinstimmend, veröffentlicht wird. Im Interesse der Wahrheit erachte ich es für meine Pflicht, folgendes mitzutheilen:

In der am 2. d. M. abgehaltenen ordentlichen Generalversammlung der städtischen Repräsentanz wurde nach üblicher Erledigung mancher administrativer Angelegenheiten durch Einen der Herren Repräsentanten der Antrag gestellt, die Generalversammlung möge mit

Feuilleton.

Socialverhältnisse und Zustände an den Höfen im XVII. und XVIII. Jahrhundert bis zur französischen Revolution.

Culturhistorische Skizze nach Fr. K.

Das durch die fortwährenden Kriege erzeugte allgemeine Elend brachte die Menschheit tief herab und der stete Kampf ums bloße Dasein nahm, neben der Uebung kirchlicher Vorschriften, die Masse der Menschen ausschließlich in Anspruch. Bei der Sorge und Aufbringung auch nur der dringenden Bedürfnisse des Lebens erstarb der Gemeinfinn beinahe vollständig, desto mehr als unter solchen Umständen in der Gesamtbevölkerung, auch die Befugnisse der Volkvertretung — der Stände, — unabwendbar hinschwanden.

Die Landbevölkerung befand sich noch immer im Zustande der Hörigkeit und zwar nicht bloß in Deutschland sondern ebenso in Frankreich. Der Leibeigene aber vererbte seine Schande und sein Unglück auf seine Nachkommen. Noch im vorigen Jahrhundert trug es sich beispielsweise — dort ähnlich wie in Deutschland — zu, daß in Paris ein gewisser Johann Wilhelm Moreau starb, ein ehemaliger Syndicus der Einnehmer des dortigen Stadthauses und Einnehmer der königlichen Gefälle, der seit 50 Jahren in Paris verheirathet und wohnhaft war, mit Hinterlassung eines beträchtlichen Vermögens. Doch weder seine Verwandten, noch das Pariser Hotel-Dieu dem er eine bedeutende Summe vermacht hatte, erhielten etwas von seinem Nachlasse, den das Parlament durch Urtheil 29. August 1738 dem Befiger der Herrschaft Lofte in Burgund zusprach, weil dieser Feudalherr bewies, daß der Verstorbene, Sohn eines königlichen Gerichtsdieners zu Lofte, von Eltern abstammte, die auf ihn den unauslöschlichen Flecken der Leibeigenschaft übertragen hatten. Die absolute Fürstenmacht hat wohl den Adel dem Königthume gegenüber tief gebeugt, doch für die Befreiung des Volkes von den Bedrückungen der Feudalherren nicht das Geringste gethan. Dies war erst die That der großen französischen Revolution.

Die unumschränkte Gewalt, zu der die Fürsten gelangt waren, wirkte überdies höchst unheilvoll nicht bloß in politischer, sondern auch in moralischer Hinsicht.

An den meisten Höfen herrschte eine furchtbare Sittenlosigkeit. Es schien zum guten Ton zu gehören, aller Sitte Hohn zu sprechen. Die Größe der Fürsten sollte vielfach in Schwelgereien und raffinirtem Prunk sich manifestiren. Ganz besonders galt Ludwig der XIV. von Frankreich als Vorbild. Und nicht nur die Herrscher anderer mächtiger Reiche, sondern selbst die kleinsten Dynastien, bloße Besizer von ein paar Dörfern wollten ihm nachahmen. Jeder meinte ebenfalls ein Versailles, ein Trianon besizen zu müssen. Verschwendung und Volksauszehrung hatten keine Grenzen. So tief war aber die Sittenlosigkeit eingerissen, daß selbst ein Fürst, der seinem Naturell nach keine Neigung zu fleischlichen Ausschweifungen besaß, König Friedrich der I. von Preußen, nur um das Treiben Ludwigs XIV. in allen Theilen nachzuahmen, des „monarchischen Anstands“ halber, eine Maitresse halten zu müssen verurtheilte.

Dazu war die Frau des Grafen von Wartenberg anserkoren. Das ganze Verhältniß bestand darin, daß die Gräfin in der Dämmerung regelmäßig eine Stunde lang mit dem Könige auf- und abging (siehe Stenzels Geschichte des preuß. Staats). Louise, die Tochter des Winterkönigs (des Kurfürsten Friedrich von der Pfalz) entfloß in Holland ihrer Mutter, ward katholisch und begab sich in ein Kloster zu Paris. Welches Leben sie da führte, mag aus ihrer gewöhnlichen Art einer Be-theuerung entnommen werden: sie schlug sich auf den Leib mit den Worten: „par ce ventre qui a porté quatorze enfants.“ Eine Schilderung der an den Höfen herrschenden Unsittlichkeit würde den Raum vieler Bände erfordern und könnte nur den tiefsten Schel erwecken. Wir wüßten nicht zu entscheiden, welche Dynastie eine Berechtigung besaß, sich über die andere zu erheben.

Von den Höfen verbreitete sich die Immoralität zunächst in die höhern Stände, namentlich den Adel. In manchen Ländern, besonders in Portugal, bildete sich die Gewohnheit, den Knaben, die für eine förmliche Verheirathung noch zu jung waren, vorerst Maitressen zu geben, die man dann nach standesmäßiger Verlobung der Jungen, unbarmerzig in Klöster steckte.

„Eine barbarische Härte“ bemerkt der alte Michaelis in seinem „Mosaisches Recht, 2. Band S. 87“ da die unglückliche Person, die auf Befehl ihres Herrn

die Wollust eines jungen Menschen sättigen mußte, nach einigen Jahren zur Belohnung eingesperrt ward.

Die Masse der Menschen befand sich in einem Zustande völliger Rechtlosigkeit. Das Leibeigenschaftswesen dauerte fort. Das Leben des Wilden ward wohl sogar höher geachtet als das eines Menschen. In dieser Zeit, ja noch herab bis zur Periode der französischen Revolution, kam es namentlich in Deutschland vor, daß Förster „Schußgeld für erlegte Wilddiele“ bezogen. In vielen Ländern galt es für ein größeres Verbrechen einen Hirsch oder ein Wildschwein, als einen Menschen zu tödten.

Die verderblichste Leidenschaft der größern Fürsten war zu Ende des 17. und anfangs des 18. Jahrhunderts die Eroberungslust. Der Westen und Süden Europa's ward vorzüglich durch den übermüthigen Ludwig XIV., der Norden und Osten durch den tollen Carl XII. und jenen viehischrohen Zaar Peter von Rußland verheert, dem Schmeichelei und Verblendung den Titel des Großen zu verleihen sich angelegen sein ließ.

Wer das hier angewendete Epitheton zu stark finden möchte, lese nur z. B. die im I. Theile von Förster's „Friedrich Wilhelm I.“ gelegentlich erzählten Züge. Es verging kein Tag, an dem er nicht betrunken war. Nicht nur seine Dienerschaft, sondern selbst seinen Beichtvater, der freilich zugleich sein Hofnarr war, prügelte er im Angesichte aller Leute. Die unglückliche Prinzessin Gallizin, die in Folge einer von ihm gegen sie angeordneten Geißelung wahnsinnig geworden war, mußte in diesem entsetzlichen Zustande an der Tafel zur Belustigung dienen, und er führte sie deshalb auch auf seinen Reisen mit sich herum. Was er auf seinem Keller übrig behielt, pflegte er ihr an den Kopf zu werfen. Sie mußte öfters aufstehen und zu ihm kommen, damit er sie nasenstüßern konnte. Die Leute aus den niedern Volksklassen hatten für ihn kaum den Werth eines Jagdhundes. Als er in Gesellschaft des preußischen Königs durch Berlin ritt und auf dem neuen Markte den Galgen (eine ihm unbekante Vorrichtung) sah, verlangte er dringend, ihm die Belustigung einer Execution auf der Stelle zu verschaffen. Der König bedauerte, daß für den Augenblick kein Candidat des Galgens vorhanden sei. „Wozu die lange Auswahl?“ meinte Peter, „hier sind ja Leute genug, laßt den ersten Besten hängen!“ Auf die

Vermischtes.

Rückficht auf die hierortigen Bedürfnisse der Communication, so auch auf die Bequemlichkeit des Publicums den, zum hiesigen Bahnhofs führenden und seiner Entlegenheit, sowie seines, im obenerwähnten Berichte beschriebenen schlechten Zustandes wegen ungewöhnlichen Fußweg in einen, den obenerwähnten Bedürfnissen entsprechenden Zustand verlegen, respective einen Weg kürzerer Richtung ausbauen zu lassen. Auf diesen Antrag hat die Generalversammlung der städtischen Repräsentanz folgenden Beschluß gefaßt:

„In Anbetracht dessen, daß der jetzige, zum hiesigen Bahnhofs führende Fußweg wegen seiner ungünstigen Richtung weder den Communications- noch den Bequemlichkeits-Bedürfnissen entspricht, daher dessen Verbesserung und respective der Ausbau eines neuen Weges sowohl im Interesse des hiesigen als wie auch in dem des fremden reisenden Publicums für nothwendig erachtet wird, wird die Proposition angenommen, gleichzeitig werden unter dem Präsidium des Repräsentanten S. W. die Repräsentanten S. S., A. V. und A. H. betraut, das zum Ausbau des Weges nothwendige Terrain zu erforschen, und das Resultat dieses Verfahrens in Begleitung eines motivirten Berichtes seinerzeit der Generalversammlung zu unterbreiten.“

Wie aus dem zitierten Beschlusse ersichtlich, wurde der durch Herrn W. S. berührte wichtige Gegenstand nicht nur nicht ohne Resultat (wie es irrtümlich hervorgehoben ist, auch bisher mehrermale) ad acta gelegt, sondern im Gegentheil in dieser Sache prinzipiell ein meritorischer Beschluß gefaßt.

Dies ist der wahre Thatbestand, für dessen Richtigkeit ich die volle Bürgschaft übernehme, und den, wie ich schon oben erwähnte, im Interesse der Wahrheit, in seinem ganzen Umfange um so mehr in Ihr geschätztes Blatt einzuschalten bitte, da ich fest überzeugt bin, daß der geehrte Einsender des obenberührten Berichtes selbst ein Mitglied der städtischen Repräsentanz zu sein die Ehre hat, nach dem Lesen dieses Communicates den in der Zukunft zu fassenden Beschlüssen der städtischen Repräsentanz mehr Aufmerksamkeit widmend, dieselben auch practisch durchzuführen nach Möglichkeit helfen wird.

Auch bin ich im Stande dem berichtenden Herrn W. S. mit voller Positivität zu beantworten, daß die Frage: „wer eigentlich den Zugang zur Bahn in Stand zu setzen hat, ob die Bahn oder die Stadt?“ schon im Jahre 1875 durch das hohe Communications-Ministerium sub No. 3671. 28/5. endgiltig erledigt wurde, indem dasselbe auf die diesbezügliche Bitte die Stadt verhandigte, daß inwiefern beim Ausbaue der Bahn die betreffende Unternehmung allen ihren festgestellten Obliegenheiten nachgekommen, dieselbe zu dem Ausbaue eines kürzeren und zweckmäßigeren Weges nicht gezwungen werden kann, daher dessen Ausbau nur aus den eigenen Kräften der Stadt zu bewerkstelligen ist.

Nachdem also bei solcher Sachlage die Nothwendigkeit der ferneren sachkundigen Beantwortung dieser Frage wegfällt, bitte ich wiederholt den fragstellenden Herrn W. S. bei der practischen Durchführung des oben zitierten Beschlusses tüchtig mitzuwirken und dann seinerzeit einen neuen erfreulicheren Bericht in Ihr geschätztes Blatt einschalten zu lassen. H. S.

Gegenvorstellungen des Königs wollte der Zaar einen Bedienten aus seinem Gefolge dazu hergeben, und der König konnte ihn nur mit Mühe davon abbringen.

Alle sonstigen Schilderungen von Augenzeugen stimmen in Bestätigung eines solchen barbarischen Benehmens überein. Peter sah einst mit dem Könige und dessen Gattin bei der Abendtafel, als ein Diener einen Porzellanteller fallen ließ. Da fuhr der Zaar wüthend auf, zog den Säbel und wollte den unglücklichen Diener augenblicklich zusammenhauen. Nur mit Mühe ward es verhindert. Peter hatte gemeint, es könnte ein Signal sein, ihn zu ermorden. Jedenfalls bestand er darauf, daß der Diener die Knute bekomme, „weil er ihn erschreckt habe“. Vergebens suchte man ihn zu beruhigen; er beharrte auf diese „Genugthuung“ und da ihm der König eine solche schlechterdings nicht abschlagen wollte, so ließ man an einem zum Staupenschlage verurtheilten Verbrecher anstatt an jenem Diener diese Strafe vollziehen.

Die alten Volksrechte in Rußland wurden von Peter völlig vernichtet, und damit zugleich die Wahlcapitulation, unter welcher das Haus Romanow auf den Thron erhoben worden war. Er schaffte die beiden Kammern ab, und bis zur Neuzeit wagte es kein russischer Schriftsteller von deren früheren Existenz auch nur noch zu reden. Kirchliche Streitigkeiten oder selbst nur Meinungsverschiedenheiten duldete er eben so wenig wie politische. Ein gewisser Jakob Kurjuff hatte eine Controverse darüber angeregt, ob das Zeichen des Kreuzes mit zwei oder drei Fingern gemacht werden solle, was eine große Aufregung der Gemüther hervorbrachte. Da ließ Peter mehrere der Betheiligten lebendig verbrennen. Ein fanatischer Pope, empört über des Zaars Neuerungen in Kirchenfachen, hatte ihn in einer Druckschrift den „Antichrist“ genannt; er ward zur Strafe dafür gerädert.

Den Culturzustand der Auserwählten seines Hofes mag man übrigens aus einer Verordnung Peter's erfahren, durch welche bestimmt wurde: „Eine jede Hofdame, die an einem Hoffeste oder jeder andern Feierlichkeit in den Zimmern der Kaiserin betrunken unter dem Tische liegend gefunden wird, soll eine gewisse Anzahl Knutenstreiche auf den H. . . . n bekommen.“ Ihre Stelle aber behielt sie!

(Fortsetzung folgt).

Der Kronprinz Erzherzog Rudolph wird am 3. November in Marmaros-Sziget eintreffen, wo er den Gast des Ministerialrathes Josef Prugberger, der zugleich Pächter der gesamten Marmaroser Domainalkörte und des Jagdregals ist, sein wird. Die Jagden werden zunächst im Monaster Revier stattfinden, einem der schönsten Forste im ganzen Marmaros.

Zur Vermählung des Kronprinzen. Die aus Anlaß der bevorstehenden Vermählung des Kronprinzen entsendete hauptstädt. Commission hat das detaillirte Programm der zu veranstaltenden Feierlichkeiten festgesetzt. Die Kosten derselben werden mit 75,000 fl. präliminirt, von welchem Betrage jedoch 50,000 fl. auf die Hochzeitgabe entfallen. Bei der Auswahl der letzteren ließ sich die Commission von dem Gesichtspunkte bestimmen, daß das Object nicht allein in Hinsicht seiner Kostbarkeit der Landeshauptstadt würdig sei, sondern daß dasselbe auch eine nationale Specialität darstelle, mit welchem ein Vergleich vorweg ausgeschlossen erdiente. Als eine solche Specialität wurde nach eingehender Erwägung einstimmig eine prachtvolle ungarische Gala-Schmuckgarbitur für Damen, in altungarischer Manier emailirt und mit Edelsteinen reich besetzt, gewählt. Das Programm der Feierlichkeiten selbst zählt 11 Nummern.

Durch eine Verordnung des hohen Finanz-Ministeriums wurde der bisherige k. u. Marktscheider, Herr Julius Gregmayer, zum provisorischen Chef des Oberbiberstollner Bergbau-Complexes ernannt, und zu dessen Stellvertreter der k. u. Maschinen-Inspector, Herr Eugen Proßmann, bestimmt.

Der Verein der Zipser Aerzte und Apotheker hielt am 12. October seine 14. ord. Generalversammlung zu Jglo ab. Der Verein zählt 51 Mitglieder. Bei der Neuwahl der Functionäre wurden die Herren Dr. Fleischer zum Präses und Dr. Lathay zum Secretär wiedergewählt. Die Reihe der Vorträge eröffnete der Herr Comitatus-Physicus mit der Verlesung seines Berichtes über den Gesundheitszustand im Comitatus während des Sommerhalbjahres. Derselbe lautete im Allgemeinen sehr günstig, an epidemischen Krankheiten wurden bloß Masern in vielen Dörfern beobachtet, mit sehr günstigem Verlaufe. Die Blattern wütheten in der Umgebung von Leutschau in den meist von Rußniaken bewohnten Bergdörfern und forderten hauptsächlich in Torizka zahlreiche Opfer unter den ungeimpften Kindern: die durchgeführte Schuppocken-Impfung beschränkte das Weitergreifen der Epidemie, welche Erfahrung auch in dem ebenfalls von Rußniaken bewohnten Sarembina, wo im Juli die Blattern ausbrachen, bestätigt wurde.

Ein „Siebenbürgischer Karpathenverein“ ist in Hermannstadt im Entstehen begriffen, der sich zur Aufgabe machen will, die siebenbürgischen Karpathen zu erschließen, zu erforschen, zu beschreiben und die gewonnenen Resultate weiter zu verbreiten.

Der neuwählte Cassier des Conr. Abauj Nicolous von Diöffy, kaum daß derselbe seine Amtsthätigkeit begonnen hatte, reichte seine Demission ein. Der Obergespan ernannte hierauf interimistisch den Kozgonyer Grundbesitzer Coloman von Kleinszty zum Cassier des Comitatus.

Hymen. Herr Dkolicsányi Radwius Grundherr von Ober-Wattyaoc, ist mit Fräulein Bertha Luby von Benedekfalv verlobt.

Die Kaschauer Handels- und Gewerbekammer hat sich an mehrere deutsche Consulate gewendet und Adressen von bedeutenderen Obsthändlern abverlangt. Auf Grund der eingelangten Antworten macht nun die Kammer nachfolgende Firmen namhaft, die sich mit dem Obsthandel beschäftigen. In Leipzig: Theodor Held's Nachfolger, Ernst Kießing, F. W. Krause, M. D. Schwennicke's Witwe. In Berlin: Joh. Beumann & Co. 42. Charlottenstraße, F. W. Dorchard 48. Französische Straße, Ad. Durick 12. Poststraße, Carl Hiller 62. Unter den Linden, C. Lucas sen. 22. Christenstraße, Leo Schaefer 10. Spandauer Brücke. In Magdeburg: Robert Albert, S. Pollak, Gebrüder Sinteris, A. W. Schönberg's Nachfolger. In Hamburg: F. J. Holzgreve Witwe und Sohn, J. G. Lütten, C. Reimers, Voigt & Studtmann. In Bremen: F. W. Helmers & Sohn, Th. Hoffmann, J. D. Rodemacher et Comp., S. Albrecht & Comp., Baemeister & Möller, Schulz & Apfen. In Hannover: Louis Jamisen, Th. Lüssen, Fr. Frische. In Dresden: A. Kourmouki, Robert Fischer, Theodor Lösch, Paul Verderber, Ferd. Willing. In Frankfurt a. M.: Bertuch & Seegen, Reiser & Crisman, Gebrüder Schulzendorf, Carl Binder.

Die Londoner Gesellschaft „Crystal Palace“ hat beschlossen im Jahre 1881. (Juli-October) eine internationale Ausstellung in Rohwolle und Wollstoffe zu arrangiren. Wir hoffen, daß diese Ausstellung auch von Ungarn besichtigt sein wird.

Affecuranz-A. gelegenhelten. Die ungarische Regierung hat in Folge von Berichten, welche ihr aus vielen Landestheilen über die sich mehrenden Brände und den Vorgang bei Liquidirung derselben durch die entsendeten Commissäre erstattet wurden, ein Circular an die Directoren der ungarischen Affecuranzgesellschaften erlassen, in welchem sie dieselben auffordert, bei den Liquidationen rigorosere vorzugehen. Das Circular weist auf die Thatsache hin, daß durch prüfungslotes Bezahlen übertriebener Erstattnsprüche die sogenannten Speculationsbrände sich nur vermehren und die Corruption unterstützt wird und zahllose unversichert Gebliebene dadurch in Noth und Elend gerathen.

Agiozuschlag. Der Agiozuschlag bei Zollgebühren wurde für den Monat November mit 18% festgesetzt. In der Wirthschaft der Kaschauer landw. Lehranstalt hat der Verkauf der Ferkeln Mecklenburger Race bereits begonnen.

Ein Riesen-Kürbiss (sogenannter Brat-Kürbiss) im Gewichte von 36 Kilo ist in Kaschau im Garten des Herrn Andreas v. Barczay gewachsen und im Schaufenster des Geschäftslocales vom Kaufmann Herrn Carl Veller zur Ansicht ausgestellt. Befanlich ist das normale Gewicht eines solchen Kürbiss 4 bis 6 Kilo; daher ein so riesiger Kürbiss, wie der vorerwähnte, zu den größten Seltenheiten gehört. K. 3.

Fruchtpreise vom 29. October 1880.

Roggen per 100 Kilogr.	fl.	9.50	10.
Weizen „ 100 „	„	10.	11.
Gerste „ 100 „	„	7.25	8.50
Hafers „ 100 „	„	4.25	5.50
Mais „ 100 „	„	7.	—
Erbsen „ 100 „	„	8.	10.
Linien „ 100 „	„	11.	15.
Bohnen „ 100 „	„	8.	9.
Erbsen „ 100 „	„	1.40	—

A vasuti vonatok menet- és érkezési ideje Eperjesen, f. évi október 15-től kezdve.

Eperjes—Oderberg.	
Eperjesről ind.	8 óra 01 p. reg. Oderbergbe ér. 4 óra 49 p. másn. reg.
Oderbergéről „	5 „ 45 „ estv. Eperjesre „ 9 „ 56 „ reg.
Eperjes—Budapest.	
Eperjesről ind.	8 óra 01 p. reg. Budapestre ér. 7 óra 58 p. estv.
„ „ „	9 „ 08 „ estv. „ „ 9 „ 23 „ reg.
Budapestről „	10 „ 50 „ reg. Eperjesre „ 9 „ 23 „ estv.
„ „ „	7 „ 34 „ reg. „ „ 8 „ 22 „ estv.
Eperjes—Tarnow.	
Eperjesről ind.	8 óra 22 p. estv. Tarnowra ér. 11 óra 40 p. délb.
Tarnowról „	1 „ 45 „ délb. Eperjesre „ 7 „ 03 „ reg.
Eperjes—Ujhely.	
Eperjesről ind.	11 óra 29 p. délb. Ujhelybe ér. 7 óra 17 p. estv.
Ujhelyről „	3 „ 24 „ délb. Eperjesre „ 9 „ 56 „ reg.
„ „ „	9 „ 06 „ reg. „ „ 8 „ 32 „ délb.
Eperjes—Kassa.	
Eperjesről ind.	4 óra 17 p. reggel. Kassára ér. 6 óra 29 perc.
„ „ „	8 „ 01 „ „ „ 9 „ 46 „ „
„ „ „	9 „ 08 „ estv. „ „ 10 „ 53 „ „
Kassáról „	7 „ 56 „ reggel. Eperjesre „ 9 „ 56 „ „
„ „ „	5 „ 52 „ estv. „ „ 8 „ 22 „ „

Az Eperjesről délb. 11 óra 29 perczkor induló gőzmozibus Kassára csatlakozik az Ujhelybe estv. 7 óra 17 perczkor érkező vonats. s az Eperjesről délt. 5 óra 59 perczkor induló pedig Abonyra Igleróra este 11 óra 42 perczkor érkező vonathoz.

Az Eperjesen reggel 8 óra 14 perczkor megérkező gőzmozibus (a vonat elkészése esetét kivéve) a Budapestre reggel 10 óra 50 perczkor induló utazókat, és az Eperjesre délt. 3 óra 52 perczkor érkező pedig az Ujhelyből reggel 9 óra 6 perczkor induló utazók veszi fel.

A gőzmozibus-vonatok menetrendje.

Kassa	ind.	6.30	reggel	1.50	délt.
9.-a sz. órház fel- és lesz.	„	6.41	„	2.01	„
Szt.-István megállóhely	„	6.54	„	2.14	„
3. sz. órház fel- és lesz.	„	7.08	„	2.28	„
Abos	„	7.15	„	2.37	„
Lemes megállóhely	„	7.24	„	2.46	„
5.-a sz. órház fel- és lesz.	„	7.36	„	2.58	„
Kende megállóhely	„	7.44	„	3.06	„
Eperjes	„	8.20	„	3.42	„
13.-a sz. órház fel- és lesz.	„	8.34	„	3.52	„
Eperjes-Város	„	8.35	„	3.53	„
17.-a sz. órház	„	8.36	„	3.54	„
Nagy-Sáros	„	8.41	„	3.59	„
Nagy-Sáros	ind.	10.33	d. e.	4.32	„
17.-a sz. órház fel- és lesz.	„	10.38	„	4.37	„
Eperjes-Város	„	10.52	„	4.51	„
13.-a sz. órház	„	10.55	„	4.54	„
Eperjes	„	11.29	„	5.59	„
Kende megállóhely	„	11.47	„	6.17	estv.
5.-a sz. órház fel- és lesz.	„	11.55	„	6.25	„
Lemes megállóhely	„	12.07	délt.	6.37	„
Abos	„	12.20	„	6.52	„
9. sz. órház fel- és lesz.	„	12.25	„	6.57	„
Szt.-István megállóhely	„	12.40	„	7.12	„
3. sz. órház fel- és lesz.	„	12.52	„	7.24	„
Kassa	érk.	1.03	„	7.35	„

Kiadó-tulajdonos: Az Eperjesi Bankegylet. Felelős szerkesztő: Dr. Sebestyén Jenő.

Hirdetmény.

Szab. kir. Eperjes város tanácsa részéről ezennel közhirrre tétetik, hogy a tetemes költségekkel két emeletre díszesen kiépített „Fekete sas“ című városi szállodának f. é. december hó elsejétől számítandó 8 évre és 8 hónapra, továbbá a pálinkaméresi jognak f. 1881. évi január hó elsejétől számítandó három évre leendő bérbeadására vonatkozólag f. é. november hó 9-ik napján d. e. 10 órakor a városi tanácssteremben nyilvános szobeli árverés fog megtartatni.

Miről a vállalkozni szándékozók oly hozzáadással értesítettek, hogy a szóbeli árverés megkezdéseig zárt írásbeli ajánlatok is elfogadhatnak, melyek a szállodára nézve 300 frtnyi, a pálinkaméresi jogra nézve pedig az ajánlat 10 száztőljárt tevő bánatpénzzel elálatandók.

Eperjes szab. kir. város tanácsa 1880. évi október hó 20-án tartott üléséből.

Ház eladás.

Eperjesen, sétatér 6. szám alatti **LAKHÁZ** szabad kézből eladó. — Értesítést nyerhetni **Ruszinkó Endre** ügyvédnél.

Arl

Az ala ségetére sz anyagszerek lejtés hirdet 1. 335

2. 563

3. 760

4. 584

5. 100

6. 65

7. 30

8. 80

9. 500

10. 800

11. 70

12. 120

13. 1000

14. 1000

15. 30,00

hosszú 7 cm. s letekben és pe julius és októ

Az árlej fogadhatnak e

Az ajánla vember hó 16

bánatpénz a l vény előmutat ki mint legole az itteni k. p hó 19-én ki f

A zárt aj bánatpénzül az részletével láta

A bánatpe értékpapirban e

Az ajánla tenni, hogy a hogy azoknak veti.

Az ajánlot kiirandó, valam szállítást hectol közlendi az ajá

Az ekkén csakis a fenteb fogadhatnak el, visszautasittatna tekintetbe nem

A szállítás tartó hivatal ho 9 óratól, délutá

Soóvárt, I

M. k. só

Fajt

Das von der Maske überarbeitete übernehm große Jahrbuchverficht um 75 Procent daber alle (akt verich) des Veriches des bloßen zugehört. Verianntlich ist. Lokale und nicht für das 6 Kalkmelle 6 edst engl. 6 maffive Brit 6 feinte Brita 1 schwerer Brit 1 maffiver Brit 6 feinte citel. 6 vorzähl. 2 idene marly 3 brachtelle 1 vora. 1 Eberleiber 2 effectuelle 2 feinte Alaba 50 Stud. Alle hier angeführt Bestellungen gegen werden, so lange der Blaue & Rann, Ger Wien, 3 Hunderte von zur öffentliche Bei Ver

Arlejtési hirdetmény.

Az alant írott hivatal 1881. évi szükségletére szállítandó következő termény és anyagszerek beszerzésére nézve ezennel árlejtési hirdetnek:

- 335 hectolit. búza, melynek hectoliterenként 76 kilogram súlylyal kell birnia.
- 563 " " rozs, hectoliterenként 72 kilogram súlylyal.
- 760 " " zab, hectoliterenként 43 kilogram súlylyal.
- 584 métermázsa lószéna.
- 100 " " zsupszalma.
- 65 " " alomszalma.
- 30 kilogram gépolaj.
- 80 " " faolaj.
- 500 " " repceolaj.
- 800 " " kóolaj.
- 70 " " faggyú.
- 120 " " haj.
- 1000 darab fenyűdeszka (4 méter hosszú, 30 cm. széles és 3 cm. vastag.)
- 1000 " " fenyűlécz (4 méter. hosszú 5 cm. széles és 3 cm. vastag.)
- 30,000 " " fenyű-zsindelyre (47 cm. hosszú 7 cm. szél.), mely cikkek egyenlő részletekben és pedig 1881. évi januárius, április, július és október hó 15-én szállítandók.

Az árlejtésre kizárólag zárt ajánlatok fogadtatnak el.

Az ajánlatok elfogadása 1880. év november hó 16-án reggeli 9 óráig történik, a bánatpénz a hivatalos nyugta vagy postavezény előmutatása után azon ajánlattevőnek, ki mint legolcsóbb szállító meg nem maradt az itteni k. pénztárnál 1880. év november hó 19-én ki fog adatni.

A zárt ajánlatok 50 krnyi bélyeggel s bánatpénzül az ajánlott összegnek 10%-tes részletével látandók el.

A bánatpénz készpénzben vagy m. kir. értékpapirban csatolandó.

Az ajánlatban, ajánlattevő köteles kitenni, hogy a szállítás feltételeit ösmeri, s hogy azoknak magát minden tekintetben aláveti.

Az ajánlott összeg szám és szó szerint kiirandó, valamint az is, hogy ajánlattevő a szállítást hectoliter és kilogramok szerint eszközöndi az ajánlott árért.

Az ekként szerkesztett zárt ajánlatok csakis a fentebb kitett nap reggeli 9 órájáig fogadtatnak el, a később beadott ajánlatok visszautasítottak, egyáltalában utóajánlatok tekintetbe nem vétetnek.

A szállítás részletes feltételei az árlejtést tartó hivatal helyiségében minden nap reggeli 9 órától, délutáni 5 óráig megtekinthetők.

Sóóvárt, 1880. október 11.

M. k. sótermelő és eladó hivatal.

Fast verschenkt!

Das von der Kaiserverwaltung der falliten „großen Britannia-Silberfabrik“ überkommene Arealienlager wird wegen eingegangenen großen Zahlungsvorschüben und gütlicher Räumung der Localitäten um 75 Prozent unter der Schätzung verkauft.

- 6 feinste Brit. Silber-Schneidmesser.
- 6 feinste Brit. Silber-Schneidmesser.
- 6 feinste Brit. Silber-Schneidmesser.
- 6 feinste Brit. Silber-Schneidmesser.
- 6 feinste Brit. Silber-Schneidmesser.
- 6 feinste Brit. Silber-Schneidmesser.
- 6 feinste Brit. Silber-Schneidmesser.
- 6 feinste Brit. Silber-Schneidmesser.
- 6 feinste Brit. Silber-Schneidmesser.
- 6 feinste Brit. Silber-Schneidmesser.

Alle hier angeführten 50 Stück Brautgegenstände kosten zusammen fl. 6.70

Bestellungen gegen Kadmium oder vorheriger Geldeinbarung werden, so lange der Vorrath reicht, effectuirt durch die Herren Blau & Kann, General-Depot der Brit.-Silber-Fabriken Wien, I., Elisabethstraße Nr. 6.

447 6-12 BLAU & KANN, Wien.

In Radács

Wittwoch den 10. November l. J. das zum Nachlaß des

Weil. Louis Bandhauer

gehörige Vieh, und zwar: Pferde, Ochsen, Kühe und Jungvieh, sowie

landwirthschaftliche Geräthschaften, 479 ebenfo 1-2

Mobilien und diverse Hauseinrichtungen öffentlich gegen Baarzahlung versteigert.

72. 1880. t. k. sz.

477 1-3

Árverési hirdetmény.

A kis-szebeni kir. járásbírótság telekkönyvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy néhai Kementzky József hagyatékához tartozó lubotini 39. sz. te lekjegyzőkönyvben nemesi birtok 1/3-ed részéből, és a lubotini 51. sz. tjkönyvben nemesi birtokból álló 3954 frtra becsült ingatlanok 1880. évi december hó 9-ik napján délelőtti 10 órakor Kis-Szebenben a telekkönyvi hatóságnál megtartandó önkéntes árverésen eladatni fognak.

Feltételek:

1. Ezen ingatlanok együttesen egy árverési határidőben, és csak a fentebbi becsáron felül, mely is kikiáltási árul szolgáland, fognak elárvereztetni.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%, vagyis 395 forint 4 krt készpénzben, vagy óvadékképes papirban letenni.

3. Az árverés az árvaszék helybenhagyásától függővé tétetik.

4. Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben, és pedig az árverés után 8 nap, 2 és 6 hónap alatt, az utolsó részletet 6% kamattal ezen telekkönyvi hatóságnál lefizetni; — a bánatpénz az utolsó részletbe beszámítatik.

5. A megvett ingatlanok az árverés után a vevőnek birtokába mennek át, és ezen időtől az összes a birtokkal járó hasznok, terhek és veszélyek a vevőt illetik, ellenben a tulajdonjog átíratása, ezen feltételek teljesítése után hivatalból fog eszközöltetni.

6. Ha a vevő a feltételeknek eleget nem tenne, költségére és veszélyére új árverés fog elrendeltetni, mely alkalommal az ingatlanok becsáron alól is fognak eladatni.

Kir. járásbírótság mint telekkönyvi hatóság Kis-Szebenben, 1880. évi január hó 18.

Martinyi Ferencz, kir. albiró.

Főüzlet és közp. iroda: IV. váczi-utca 18. „Peking városához.“

IV. kerület, Kigó-tér. VII. ker. király-utca 17. szám. „Moszkva városához.“

DIETRICH és GOTTSCHLIG

oszt. es. kir. és magyar kir. udvari thea- és rum-kereskedésük Budapestben, ajánl a téli évadra dusan felszerelt raktárból közvetlenül importált

China thea

Congo, legfinomabb		frtől	frtg.
1	kg	2.-	3.-
1	kg	3.-	5.-
1	kg	6.-	12.-
1	kg	5.-	6.-
1	kg	6.50	12.-
1	kg	12.-	—
1	kg	8.-	—
1	kg	6.-	—
1	kg	5.-	—
1	kg	4.-	—
1	kg	5.-	—

Jamaica-Rum

legfinomabb fajok, közvetlenül importálva.		frt	kr.
1	kg nagy üveg barna (fél pint)	1	20
1	kg közép " " (1 meszely)	1	10
1	kg kis " " (fél meszely)	—	56
2	kg nagy " " (fél pint)	—	59
2	kg közép " " (1 meszely)	—	75
2	kg kis " " (fél meszely)	—	40
3	kg nagy " " (fél pint)	—	20
3	kg közép " " (1 meszely)	—	60
3	kg kis " " (fél meszely)	—	30
6	kg nagy " " (1 pint)	—	1 50
6	kg közép " " (1 pint)	—	20

Braziliai-Rum

(bírólag deponált védjeggyel.)		1 frt	kr.
1	nagy butélla üvegestül (1 pint)	—	56
1	kg kis " " (fél pint)	—	56

Kereskedésnek megfelelő engedély.

Mindenemű külföldi likörök, pezsgők, sherry, francia borok, csokoládé, ang. theasítémény, minden alakú és nagyságu thea-sdények. A legcélszerűbb próbamegrendelés is pontosan teljesíttetnek. Kereskedésnek megfelelő engedély. 1-10

Legyőzők minden versenyt!

Alább következő, mindenkire nézve hasznos tárgyak készületén

9 frt 30 kr.

potom áron eladok utánvét vagy az összeg előleges beküldése mellett.

444 6-20

BACHRICH S.

BUDAPEST, király-utca 14. sz.

6	db	angol britaniakézt,
6	"	villát,
6	"	evőkanalat,
6	"	kávékanalat
6	"	szűrőt,
1	"	csészét, gömbölyü,
1	"	nagy,
1	"	levelemelő-kanalat,
1	"	tojás,
1	"	theaszűrőt,
1	"	burnótszelenczét,
1	"	tűzfogót,
6	"	tojás-fűszes,
6	"	francia,
1	"	diszes csukortálca,
1	"	bors- vagy csukortartó,
2	"	gyönyörű asztali gyertyatartó,
2	"	alabastrom-rakvány,
1	"	kis láteső.

Mind a 60 db csak 9 frt 30 kr.

Ajánlom ezeken kívül még diszárú, fegyver, ék- és rövid-árú cikkeit a legolcsóbb áron.

Csoportok 20,30,40 egész 100 frtig a legfinomabbak.

Orvosi bizonylat.

Dr. POPP J. G. urnak,

cs. k. udvari fogorvos Bécsben, I. ker. Bognergasse Nr. 2.

Mint több mint 3000 munkás orvosa az ön valódi

Anatherin-szájvizét

rendeltem mindig a foghús lazasága, a fogak megingósodása, a szájbizál, s a szájbizáltságok scorbutoz betegségei tünetinél s azal folytatn a legdicséretreméltóbb eredményeket értem el.

Már 10 év óta használom az ön Anatherin-szájvizét s annak hasznos voltát nem győzöm eléggé magasztalni, s az ön szájvizét mindenkinek mint a legjobb szert ajánlom.

Dr. Wolf, orvostudor és sebész,

a bécsi orvostudori egyetem tanja, a kizárólag szabadalmazott Ferdinand

császár orvosi pályája győzti és vasuti orvosa.

Florisdorf, Bécs mellett 1878. május 17.

Kapható: Eperjesen: Krivos Gy. gyógyszerésznél, Hohenla

S. kereskedőnél. Bártfán: Eschwig Ed. és fia. Göllnitz-

bányán: Kapann S. gyógyszerésznél. Leoben: Seeliger K. könyv-

kereskedőnél és Borostyáni gyógyszerésznél. Mazonán: Eschwig

E. és fia. Wandraschek, Magyar gyógyszerésznél. Mazonán: Genssich A. és Switawsky gyógyszerésznél. Olaszfalván: Co-

sevitv gyógyszerésznél. Homonnán: Speck A. gyógyszerésznél.

Einladung zur Betheiligung

an den Gewinn-Chancen der vom Staate Hamburg garantirten großen Geldlotterie, in welcher

8 Mill. 379,760 R.-Mark

innerhalb weniger Monate sicher gewonnen werden müffen.

Der neue in 7 Classen eingetheilte Spielplan enthält unter 90,500 Loosen, 46,640 Gewinne und zwar eb.

400,000 R.-Mark

speciell aber		4 Gew. á R. 8000	
1	Gew. á R. 250,000	3	" á R. 6000
1	" á R. 150,000	52	" á R. 6000
1	" á R. 100,000	6	" á R. 4000
1	" á R. 60,000	108	" á R. 3000
1	" á R. 50,000	214	" á R. 2000
2	" á R. 40,000	10	" á R. 1500
2	" á R. 30,000	2	" á R. 1200
5	" á R. 25,000	533	" á R. 1000
2	" á R. 20,000	676	" á R. 500
12	" á R. 15,000	950	" á R. 300
1	" á R. 12,000	26,345	" á R. 138
24	" á R. 10,000		

Die Gewinnziehungungen sind planmäßig amtlich festgesetzt.

Zur nächsten ersten Gewinnziehung dieser großen Geldverloofung kostet:

das ganze Originalloos nur 6 Mark oder fl. 3 1/2 ö. B.-M.

das halbe " " " 3 " " " 1 1/2 " "

das viertel " " " 1 1/2 " " " 90 fr. " "

und werden diese vom Staate garantirten Originalloose gegen Einsendung, Post-Einzahlung oder Nachnahme des Betrages nach den entferntesten Gegenden von mir franco versandt. Kleine Beträge können auch in Postmarken eingeliefert werden.

Das Haus Steindecker hat binnen kurzer Zeit grosse Gewinne von Mark 125,000, 80,000, 30,000, 20,000, mehrere von 10,000, u. s. w. an seine Interessenten außbezahlt und dadurch viel zum Glücke zahlreicher Familien beigetragen.

Die Einlagen sind im Verhältnis der großen Chancen sehr unbedeutend und kann ein Glücksverfuch nur empfohlen werden.

Jeder Theilnehmer erhält bei Bestellung den amtlichen Plan und nach der Ziehung die officiellen Gewinnlisten.

Die Auszahlung der Gewinne erfolgt stets prompt unter Staatsgarantie und kann durch directe Zuforderungen oder auf Verlangen der Interessenten durch meine Verbindungen an allen größeren Plätzen Oesterreichs veranlaßt werden.

Aufträge beliebe man umgehend und jedenfalls vor dem 30-ten ds. Mts. vertrauensvoll zu richten an die bewährte alte Firma

Josef Steindecker,

Bank- & Wechselgeschäft, Hamburg.

P. S. Das Haus Steindecker — überall als solid und reell bekannt — hat besondere Reclamen nicht nöthig; es unterbleiben solche daher, worauf verehrl. Publikum aufmerksam gemacht wird.

Staats-Wohlthätigkeits-Lotterie.
Für Civilzwecke mit
7421 Gewinnste
im Gesamtbetrage von
220,600 Gulden
1 Haupttreffer 60,000 fl., 1 Haupttreffer
20,000 fl., 1 Haupttreffer 10,000 fl. in Gold-
473 Rente. 2-3
Die Ziehung erfolgt unwiderruflich
am **11. November 1880.**
Loose à 2 Gulden zu haben bei
B. D. Lillia.

Johann Woloszinovics
Möbel-Tischler,
Grabengasse Nr. 68. Eperies, nächst dem Prov.-Hause,
empfiehlt sein reiches Lager eigener Erzeugnisse von allerlei
Salongarnituren, sowie Schlafzimmer-Garnituren gefüllt
mit Schnitzarbeit, bestehend aus zwei doppelte Chiffons, zwei
Betten, zwei Nachtkästen und einen Waschkasten mit Mar-
morplatte und Spiegelrahme. Einfache Chiffon, Bücher-
kästen, Credenz, Betten, Waschkästen, Nachtkästen, Schreib-
tische, Salon- und Sophasische mit Schnitzarbeit und ge-
478 **Bau-Arbeiten** werden auf das Solideste zu den
coulantesten Preisen ausgeführt.

Nur beim Hans Sachs

WIEN, I., Lichtensteg Nr. 1
die elegantesten und billigsten Schuhwaaren eigen-
er Erzeugung in der grössten und reichsten Auswahl.
Auszug aus dem illustrierten Preis-Kourant:

Für Damen:
1 Paar Leder-Stiefletten mit starken Sohlen 3 fl., 1 Paar
Leder-Stiefletten, Doppelsohlen, genagelt 3 fl. 50 kr., 1 Paar
Handschuhleder-Stiefletten, starke Sohlen 4 fl. 50 kr., 1 Paar
Kalbs-Kidleder-Rahmsohlen von fl. 5 aufwärts, alle Sorten
Hausschuhe in Leder, Stoff, mit und ohne Stöckel von 1 fl.
bis 2 fl. 50 kr., Promenade- und Strassenschuhe zum Binden
in Lasting und Leder von 3 bis 4 fl.

Für Herren:
1 Paar Kalbleder-Stiefletten, Doppelsohlen, 4 fl. 50 kr., 1
Paar Kalbleder-Stiefletten, Doppelsohlen, feinst 5 fl., 1 Paar
Kalbleder-Rahmsohlen, Heustrom, 5 fl. 50 kr., 1 Paar Kalbs-
Kid-Stiefletten, feinst, 5 fl.

Alle Sorten **Kinder-, Mädchen- und Knaben-**
Stiefletten und Röhren-Stiefel, zu staunend billigen Prei-
sen. Provinz-Aufträge werden prompt effectuirt. Nichtkon-
venientes umgetauscht. — **Illustrierte Preis-Courante**
sammt **Anleitung zum Maassnehmen gratis und**
franco. 415 11-36

Schuhlager „Hans Sachs,“ Wien,
I., Lichtensteg Nr. 1.
(Zugang von der Rothenthurmstrasse und Hohenmarkt.)

S. BACHRICH,
Budapest
Königsgasse Nr. 14.

Damen-Stiefletten, Chagrin oder Gemisleder, elegante Form,
Doppelsohle 3.—
Stephanie-Stiefletten, eingnähter Adjak, elegante Form 3.40
Schuhe für Herren und Offiziere, 3-fach geschraubte Dop-
pelsohlen, wasserdicht 3.60
Wasserdichte Jagd-Stiefel, 3-fach geschraubte Doppelsohlen
und Spornhalter 8.—
458 5 **Preis-Courante franco.**
Verlandt gegen Nachnahme. Bei Bestellungen ist
das Maß laut Zeichnung in Cmt. anzugeben.

Roberte
FERTIGE TOILETTEN
wie auch die allerneuesten
Damen-Kleider-Stoffe
in reichster Auswahl staunend billig bei
Adolf Hamburger,
BUDAPEST, Kronprinzgasse 10
Muster auf Wunsch überallhin
gratis u. franco.

Zur Beleuchtungs-Saison

empfiehlt Gefertigter sein reich
fortirtes Lager aller Gattungen:
ein- u. ausländischer Fabrikate
Salon-, Tisch-
und
Sängelampen
in prachtvollen Ausführungen.
Verschiedene kleine
Nacht- u. Sparlampen
zu den allerbilligsten Fabriks-
Preisen von 20 Kr. aufwärts.

Ferner sind am Lager alle die
neuen patentirten
Illuminatoren, Mitraillensen,
Sonnenbrenner,
STURM-LATERNEN
für Wirtschaft u. Stallungen,
alles in billigsten Fabriks-Preisen.
Eine große Auswahl
Kücheneinrichtungen
Kochgeschirre
aus Kupf., Email u. verzinnnten
Metz,
sowie jede Art
Metallwaaren.
Größtes Lager aller Gattungen
Glas- u. Porcellan-Geschirre.
Blech-Öfen u. Röhren, Ofentaf-
sen, Vorsetzer u. Kaminzeuge,
neueste
Petroleum-Kochherde,
verschiedene Kaffeemaschinen,
Kaffeemühlen, Sieb- u. Faden-
wannen, englische geruchlose
Abwässerung, Gummi-Wa-
ren, feinste Holzleiste.

Auch werden alle Spengler-Ar-
beiten aufs Beste ausgeführt.

Lager von feinst geriebenen Oelfarben u. Lacke.
Niederlage des ersten oberungarischen
Oker-Gelb-Farbenwerkes
des Herrn Nicol. v. Mellorisz in Szölöske.

Feinstes Petroleum.
Gummi-Specialitäten, Gummi-Röhren und Platten.

J. WERTHER,
464 Spengler- und Metallwaaren-Niederlage 3-3
in Eperies.

405 **Lotto! Lotto!!** 14-22
Wer bei ganz geringem Einsatz im k. k.
Lotto einen immerwährenden Gewinn zu
erzielen und damit reichlichen angenehmen
Neben- oder Haupterwerb zu sichern wünscht,
der bediene sich hiezu der Spielmethode des
Wischenbrenner, Lilienstraße 66, München.
Diese Spielmethode ist unter den mannig-
fachen die allein richtige und muß ein-
mal damit gewinnen. Honorar für die
Anleitung nebst Nummern nur 1 fl und
kann dann Jeder leicht ohne weitere Nach-
hilfe allein fortspielen und gewinnen.

Da das echte Malzextract — dessen Anwendung
sich auf die Aussprüche der Professoren **Oppolzer,**
Heller, Bock und Niemeyer gründet —
einen viel günstigeren Einfluß auf die leidenden Schleim-
häute übt, als der gewöhnliche Zucker, so sind die daraus
erzeugten echten
Wilhelmsdorfer 457 a
Malzextract-Bonbons
um Vieles anfeuchtender, reizstillender und
schleimlösender als alle jene Brustbonbons, welche
nichts als Zucker oder neben diesem höchst in-
differenten Stoffe enthalten.
Es wird daher insbesondere gebeten, die echten
Wilhelmsdorfer Malzextract-Bonbons nicht mit den so-
genannten Malz-Bonbons zu verwechseln, welche diesen
Namen nicht verdienen, da solche gar keine Malz
enthalten.
Die Wilhelmsdorfer Malzextract-Bonbons werden
in zwei Qualitäten erzeugt: in rothen Cartons à 10 Kr.,
per Dbd. fl. 1 — und mit mehr Malzextract, in Büch-
sen à 21 Kr., 40 Kr. und 66 Kr.

Jos. Küfferle & Co., Wien.
In Eperies echt zu haben bei den meisten Herren
Apothekern und Kaufleuten.

SPITZWEGERICH-
Brust-Bonbons
zur Heilung von Lungen- und Brustleiden, Husten, Keuchhusten,
Heiserkeit und Bronchial-Verkeimung.
Die unerschöpfliche Pflanze, welche die Natur zum
Wohle und Heile der leidenden Menschheit be-
vorbringt, liefert das bis heute unangefangene
Brennöl, welches die entzündeten Schleimhäute des
Rachens und des Luftröhrensystems eben so schnell
als wirksam zu heilen und dadurch die
Heilung der betreffenden erkrankten Organe mög-
lichst rasch zu befördern. Da wir bei unermess-
licher Mühe für reine Mischung von Zucker und Spitz-
wegerich garantiren, bitten wir um
besondere Beachtung unserer be-
sonders registrierten Schutzmarke
und Unterschrift am Carton, da
nur dann daselbe echt ist.

Verkaufspreis per Carton 30 Kr.
Victor Schmidt & Söhne,
k. k. landesbefugte Fabrikanten, Wien, Fieden, Allee-gasse 48.
Depôts in Eperies
bei den Apothekern Herren **Jul. Isépy, J. Krivos**
u. **Carl Schmidt.**

EPILEPSIE Fallsucht, Krämpfe, auch die hart-
näckigsten Fälle, heile ich in kür-
zester Frist nach einer mir allein eigenen und stets erfolg-
reichen Methode auch brieflich. Specialarzt **Dr. Helmsen**
in Berlin N. W., Louisen-Strasse 32. Schon Hunderte
geheilt. 460 4-24

Alan bietet dem Glücke die Hand!
400,000 Mark
Haupt-Gewinn im günstigen Falle bietet die allerneueste
grosse Geld-Verloosung, welche vom Staate genehmigt
und garantiert ist.
Die vortheilhafteste Einrichtung des neuen Planes ist
derart, daß im Laufe von wenigen Monaten durch 7 Claf-
sen **46,640 Gewinne** zur sicheren Entscheidung
kommen, darunter befinden sich Haupttreffer von eb. Mark
400,000, speciell aber

1 Gewinn a M. 250,000	1 Gewinn a M. 12,000
1 Gewinn a M. 150,000	24 Gewinne a M. 10,000
1 Gewinn a M. 100,000	4 Gewinne a M. 8,000
1 Gewinn a M. 60,000	52 Gewinne a M. 5,000
1 Gewinn a M. 50,000	108 Gewinne a M. 3,000
2 Gewinne a M. 40,000	214 Gewinne a M. 2,000
2 Gewinne a M. 30,000	533 Gewinne a M. 1,000
5 Gewinne a M. 25,000	676 Gewinne a M. 500
2 Gewinne a M. 20,000	950 Gewinne a M. 300
12 Gewinne a M. 15,000	26345 Gewinne a M. 138

2c. 2c.
Die Gewinnziehungen sind planmäßig amtlich fest-
gestellt.
Zur nächsten ersten Gewinnziehung dieser großen
vom Staate garantierten Geldverloosung kostet
1 ganzes Original-Loos nur Mark 6 oder fl. 3 1/2 St. B.-R.
1 halbes " " " 3 " 1 1/2 " " "
1 viertel " " " 1 1/2 " 90 Kr. " "
Alle Aufträge werden sofort gegen Einzahlung, Post-
einzahlung oder Nachnahme des Betrages mit der größten
Sorgfalt ausgeführt und erhält Jedermann von uns die
mit dem Staatswappen versehenen Original-Loose selbst in
Händen.
Den Bestellungen werden die erforderlichen amtliche
Pläne gratis beigelegt, aus welchen sowohl die Ein-
theilung der Gewinne auf die resp. Classen, als auch die
betreffenden Einlagen zu ersehen sind und senden wir nach
jeder Ziehung unseren Interessenten unaufgefordert amtliche
Listen.
Die Auszahlung der Gewinne erfolgt stets prompt
unter Staats-Garantie und kann durch directe Zuforderungen
oder auf Verlangen der Interessenten durch unsere Verbin-
dungen an allen größeren Plätzen Oesterreich-Ungarn's
veranlaßt werden.
Unsere Collecte war stets vom Glücke besonders be-
günstigt und haben wir unseren Interessenten oftmals die
größten Treffer ausgezahlt, u. a. solche von Mark
250,000, 225,000, 150,000, 100,000, 80,000,
60,000, 40,000 2c.
Vorausichtlich kann bei einem solchen auf der soli-
desten Basis gegründeten Unternehmen überall auf eine
sehr rege Betheiligung mit Bestimmtheit gerechnet werden,
und bitten wir daher, um alle Aufträge auszuführen zu
können, uns die Bestellungen halbtags und jedenfalls vor
dem **15. November d. J.** zukommen zu lassen.

Kaufmann & Simon,
Bank- und Wechsel-Geschäft in Hamburg.
469 a Ein- und Verkauf aller Arten
Staatsobligationen, Eisenbahnactien u. Anlehensloose.
P. S. Wir danken hierdurch für das uns seither ge-
schenkte Vertrauen und indem wir bei Beginn
der neuen Verloosung zur Betheiligung einladen,
werden wir uns auch fernerhin bestreben, durch
stets prompte und reelle Bedienung die volle
Zufriedenheit unserer geehrten Interessenten zu
erlangen. **D. O.**

Auswanderung!
Die Königl. Belgischen Postdampfer der „RED STAR LINE“ fahren jeden Samstag **DIRECT** von
ANTWERPEN nach
NEW-YORK & PHILADELPHIA.
Ausgezeichnete Dampfer mit vorzüglicher Einrichtung für Passagiers aller Classen. Deutsche
Bedienung und Arzt auf jedem Schiff. — Preise ermässigt.
Man wende sich an **B. van der Becke** in **ANTWERPEN** oder **G. KOZAK** in
KASCHAU.

Nyomatott az „Eperjesi Bankegyulet“ gyorssajtóján Eperjesen.

IV. év
E
Az
Szerkesz
az Eperjesi B
Ide intézendő
valamint előfize
E
Az alk
évet csakha
dógság után
ütötte fejét
nőtt helyébe
rendezkedett
hoz illik;
folytonosan
Nem bizony
nak szegén
latra aztán
magunk mag
mezőgazdák
gunk? Az év
kat váró gaz
gok terhe al
gabonánkat
állatainkat a
állítási ára e
kizárja a pi
találunk csop
gazdaságokat,
eszközökkel,
kedő megeleg
van iparunk?
frtot adunk
Iparosaink szá
söt inkább fo
iparágaink is
mód és mege
ritkább. Eze
bak, hogysen
segithetne raj
nak, az egye
nyujtani; me
társadalomban
lésre, önségé
évek óta meg
kás viszonyain
a jobbágyágo
tük ugy a h
szabadság vers
gunkat. Ezen
rendet, takaré
ügyességet, ké
igényel. E h
sulás és nevele
mindenkinek ke
nyen meg lehe
Ily körülménye
adó, buzdító, s
tetlen, s nélkül
fejletlenebb, kö
sadalom maga.
Ilyen vez
sorban gróf Zi
Gróf Zich
kimélve, szente
nehány nappal
hogy „a haza
mozdítani mind
S e kötelesség
hatlanabb, min
hatásköre s t
társadalomban
Zichy e nyila
Tudjuk, hogy r
székesfehérvári
séget folytat a